

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Подорожче число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хорунщини). Екс-
педиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порти. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
30 с. від стрічки.

Віднова тридержавного союзу.

(X) Заповіджена гр. Голуховским на сегорічній сесії делегаційній віднова тридержавного союзу довершена в Берліні, де заступники Австро-Угор, Італії і Німеччини підписали дотичні постанови. Почин до сего союзу дав ще кн. Бісмарк з гр. Андрашом в 1879. році заключенням австро-німецького союзу, щоби обезпечити ся на случай війни з Росією, а в 1883. р. прилучила ся до сего союзу також Італія після нещасної кампанії в північній Африці, коли Франція випередила Італію і загорнула Туніс. Ціль того союзу була відпорна, союз мав обезпечити ненарушимість області тридержавного союзу. Союз в дійсності причинив ся до удержання європейського мира, котрого від 1879. р. не заколочено, а побіч него потворили ся ще окремі союзи Італії з Францією, який відносить ся до окремих обставин західної часті Середземного моря, іменню до Триполісу і поміч Італії видобути ся з трудного становища, на яке її зіпхала була Франція виповідженем торговельних договорів, великими привозовими цілами і відмовою французских капіталів.

Австро-Угри війшли в 1897. році в окрему умову з Росією, щоби обезпечити спокій на Балканському півострові і запобігти там можливим переворотам і воруженням. Вдійсности показала ся та умова в своїх наслідках практичною і переводить витичену ціль, а через те втратив дводержавний союз Франції з Росією небезпечну ціху і нині має значіне доповняюче тридержавного союзу, а ціль его також удержуване мира і політичної рівноваги не лише в Європі але й поза її межами.

Віднова тридержавного союзу визвала велику радість у віденським дневникарстві як і в Німеччині, а також французьке дневникарство висказує ся прихильно окрім націоналістичних. Польське дневникарство з відомих причин з жовчию відзиває ся про сю відмову, хоч польські політики все тридержавний союз горячо піддержували, а навіть сего року обмежили ся в своїй опозиції до панерової резолюції.

Гуцульські кривди.

3 над Черемошу.

(Відповідь п. Пігулякови).

Відповідь п. Пігуляка можна би збути коротко народною приповідкою: «пін у дзвін». Найліпше би був п. Пігуляк «відповів», як би був сказав, що не хіснував ся прускою гостинністю, а тоді би му може дехто був повірив, що підводи, довші пробування «в гостинні» прускій і др. кречности суть нічим, — бож він «послом до ради державної і до сойму». Біда то з тими привичними людьми до бандерій та других фаталашок для їх порожности! Не хотять хотя-би і найдрібнішу увагу за свої «вольная» прийняти! Нехай приймають терпкіші, бо присилували.

Замітив вашого дописувателя не опрокинув п. Пігуляк. Сказав голословно, що «Прусакі» не

продукують і за три роки 400.000 кльовців. Се свідоме утаєне правди. Коли п. Пігуляк заперечив від себе, то на вітер; коли-ж дістає таку інформацію від інтересованих, то дав ся надутти. На складі дерева було сего року лишенад Білим Черемошем 70.000+8.000+4.000+6.000 Forstmeter, а що теперішних кльовців іде майже три на один Forstmeter, — то п. Пігуляк — прошу оловець до руки! А де ще склади дерева на Чорнім Черемоші і на Путилівці, а до того ще куповані кльовці у жидів?!!

За піднесені кривди, походять з т. зв. плавачки, сказав п. Пігуляк у відповіді, що річ не має ся так, як дописуватель подав. А ту «Прусакі» чудують ся, звідки так докладні дані має Ваш дописуватель — і посуджують найневірніше своїх людей о зраду «Geheimeniss-ів»!!

П. Пігуляк говорить о платні для теслів, тож знову «за гарбузи», бож ваш дописуватель за теслів і не згадував, а впрочім платня 2—4 К денно в глибоких горах, при «вигодах» в колюбі, не така благодать! Таж висшу платню побирали теслі, а рівно примушені були страйкувати, бо не мали з чого вижити. От от ненадійно діждесь Русь від свого заступника, що в справі робітничій починає за Екц. Wojtk-ом. П. Пігуляк славословить Прусаків на зарібки, які вони подають гуцулам при лісовій роботі. Зарібків тих не тикає ся у моїй попередній дописі, але тепер для переконання, а зглядно інформації читаючих придивім ся тим зарібкам ближше.

Поденний робітник лісовий чи в літі, чи в зимі має від 1:20—2:60 К за працю на морозі і на спеці і на слоті через 18 годин! Се називає п. Пігуляк добрим зарібком! Войтко скаже те саме. П. Пігуляк яко «народовець» забуває на народну приповідку: «газду слуги держать». Але най би! Та біда в тім, що гуцул може собі харчу в бесагах до роботи винести лише на тиждень, а через прочий час безперервної 4—5-місячної роботи мусить брати харч в т. зв. магазинах. В таких магазинах писали подвійною крейджкою, тай то ріднісенкий швагер п. Пігуляка, до недавня і тільки в наслідок крику «зле зрозумілого патріотизму» чи «вузкоглядности», чи «простої злоби» вашого дописувателя ціни понизились. І п. Пігуляк може величати такого чоловіка, котрий і его яко Herrn Schwager «не пощади». Таж п. П. сам жалувал ся на свого швагра «прусака», що, коли его (швагра) просив о позичку на купно дому, той переконавшись о добрім гешефті, купив сам той дім для себе, а зглядно на перепродаж. І такий чоловік мав піся п. П. бути добрим для робітників-гуцулів!! П. Піг. чи не з розмислу каже, що Прусакі лише з прихильности приймають руских робітників, а не Італійців та Волохів. Не тому, не тому, а тому, що руский робітник витреваліший, зручнійший, а головню дешевіший та що по нм і шваби лазити можуть. У однім з п. Піг. у его відповіді годжусь, а то, що й я не клеймував загал Прусаків, що й я кажу, що є межі ними люди чесні, але ті бідні не «доробились» маєтків.

А от найсвіжіший примір «пруської благодати»: Дня 13. червня с. р. наробила тут повільно страшної шкоди через пруске і жидівське дерево. Мости позривала, дороги позабирала, ґрунти надбережні дуже ушкодила. Повинь ся поклати декуди т. зв. строми з ковків, гей гори високі. Щоби новий староста косівський не видів тої грозі нещастя, а визначив як-раз slučajно оглядини, то Прусакі у спілці з жидами

казали силоміць чим скорше ті строми порозбивати і ковби з водою пустити, а тільки в Довгополи і Стебнім галицьким мусіли ті строми лишити — на показ. Строми сї опісля підступом за дозволом комісара п. Тишковського (зятя п. Сабата) розбили і побережник пруский Janke Greif (nomen-omen) казав з дерева гуцульського, повенню до Довгополи занесеного на стрім, а не означеного жадною печаткою (а хотьби, то і се відай би не помогло), збити дарабу і відослав нічю з 25. на 26. червня до Кут. В стромах тих були бруси з мостів на дорозі громадській в Гриневій. З тих брусів поклав сей побережник пруский підлогу в млині, власности Прусаків! Дерево надгнале з тих стромів продавав той побережник на користь Прусаків — під покривкою, «що то з наших кашиць», хотай там було чуже дерево. На сю благодать Прусаків жалували ся гуцули в Довгополи і Стебнім перед комісією береговою. Поживемо — побачимо, чи послідє за се кара на такого пруского побережника? По повені перебрали Прусакі своїх побережників, як гуцули кажуть, за «доробантулів» і ті мали гуцулам представлятись як «вахмайстри від шандармерії», а гуцул вже на саму згадку за «панича» (простого жандарма) дрожить, а не то «вахмайстра». Як по дорозі довідаєм ся, мали ті «доробантулі» положати віта в Рибнім, що его зараз скують, коли дерево не видасть — і показували ему ланцюшки! Помогло, бо мужик перенолохавшись погрози вахмайстра, видав дерево. Яка оборона у Вас, п. Пігуляк на сю «чесну» роботу?

П. Пігуляк пише, що розпитував гуцулів-робітників про платню від Прусаків і робітники були вдоволені з тої платні. Сему повірити годі, бож кождий має Verlangen nach mehr. А впрочім, хто ближше обсервував побут п. Пігуляка в горах, той признає мені, що п. Пігуляк або ловить пеструги в Черемоші, або сам удає пеструга в Буркуті. Се занятє ся гуцулами підховили справно наші першорядні письменники (Ф. С. і У.) і я маю підставу догадувати ся, що вони належито его увіковічнять. А чиж не варта п. пр. таку роботу п. Пігуляка увіковічнити? Минулого року пощастило ся якомусь гуцулови заговорити з п. депутатом про свою кривду від штаєрамту. П. депутат відослалі покривдженого до о. Попеля; «бо не маю часу — сказав — спішу запрошений яко посол на спущене нового корабля в Фіумі. Ipsissima verba! За таку посольську роботу можна хіба лише в Буковині надіяти ся і получитьи мандат і славу, бо там вистарчає бути «православним автохтоном», але не в Галичині, де лише ретельна робота для добра народа має ціну у загалу. Закидує п. Пігуляк вашому дописувателю «зле зрозумілий патріотизм». Очевидно, бо «добре» зрозумілий патріотизм аргументує собі: хоть маєш сему рангу, то дбай, абись дістає шесту та аби стипендії не діставали ся способом а убогим Русинам, але твоім синам, бо Русь привична вже до того, щоби її спосібні діти «чиколони голодали». «Добре» зрозумілий патріотизм каже, щоби ти вилаяв навіть свого свояка, коли підмовить твоїх виборців, аби домагали ся від тебе, яко будучого патентованого посла, знесеня корчем, як причини зубожіння гуцулів, а в додатку і пожалував ся у матери «на зухвальця»: а то твій син хотів мені прислужити ся! Як бим був ту дурницю (!!) палнув, пропали би були голоси жидів. — А тимчасом люде з Галичини і посол Барвіньський мусять

підносити кривди гуцульські з Буковини!! Немає то понад «добре зрозумілий» інтерес пруский, получений з руским патріотизмом!!

В моїй дописи я подав скарги надбережних гуцулів на кривди, які їм виряджають прускі ковбки. Для провірення висилає ся комісія. Тож н. пр. комісія оцінює шкоду на 24 К і видає ореченє. Покривджений гуцул іде по кілька разів (говорю се про кривди уже присуджені) до пруского фервальтера, цілує за кожним разом по 10 раз руку фервальтерску і вкінці чує з розчарованєм: «хочеш половину (відшкодованя, а часом і четвертину), то бери, а ні, то забирай ся на цю маму». Яка на се оборона?

На кожній ріці дають інтересовані плату за пристави для свого дерева. Се не аби який дохід громад, або й поодиноким людям. В гуцульщині крім Кут-Вижиці, Тюдєви і Яблониці галицької не платять ні Прусаків ні жиди за пристави. Після розумованя п. Пігуляка й сего може не треба, — бо й так гуцули мають заробок.

Возвеличену п. Пігуляком прихильність Прусаків до Русинів доказує те, що від 1876. р. не подали вони рускому кандидатури в Галичині ні одного голосу і противно агітували завзято против Русинів так при правиборах, як і виборах. А вжеж не зза прихильности до Русинів брав Сабат Прусаків при кожних виборах до комісії виборчої!!! — Зза «прихильности» до Русинів переходить пруский фервальтер 11. падолиста 1900. р. при правиборах до ради держ. з Яблониці бук. до Яблониці галицької і ту зі своїми посіпаками агітує в присутности бувшого секретаря староства в Косові п. Бекмана за хрүнцями, — з боязни перед можливим вибором о. Попеля. Зза «прихильности» до Русинів віддав пруский фервальтер свій голос при виборах соймових 1901. р. Екс. Zalewskiemu. — З «прихильности» до Русинів не перепиняють Прусаків в селах, де они суть дідичами, виборови жидів на вїйтів і «аусшусманів» (заступники і присяжні), — тож навіть не з «прихильности» до Русинів не агітували вони против вибору п. Пігуляка, а з «прихильности» до п. Табора (старости в Вижиці) і п. Пігуляка — свого оборонця.

Краєвий Соїм.

(Докінчене вчорашнього засіданя).

Пос. Мариєвський мотивує внесенє в справі допущеня краєвого виділу до надзору над тими щадницями, які остають під надзором міст і повітів, бо правительство виконує его через нефахових людей; пос. Ридигер що-до розширення львівських клївік; пос. Абрагамович з візванєм правительства, щоби предложило на найблизшій сесії державної ради проект закона задля звільненя на довпші літа від ґрунтового податку тих парцель, які стануть урожайними через осушенє за помічюю древо-

ваня; пп. Гурик і Барабаш жадають реґуляції обох Бистриць та щоби вже на рік 1902. вставлено 8.000 К на сю ціль; пос. Стапінський жадає в своїм внесеню, щоби краєвий виділ розсїдив, котрим громадам і в якій височині належить ся залеглий громадський додаток від доходного податку за виконуванє пропінанції від р. 1893. до р. 1897. і щоби сим громадам уділив всякої помочи і як найскоршого стягненя тих належитостей від пропінанційного фонду.

Всі ті самостійні внесеня відослано до дотичних комісій. Супроти браку комплету маршалок апелює до палати, щоби щирїше працювала і замикає засіданє о год. 2. пополудни, назначивши слїдуюче на нині о год. 10. рано.

Новинки.

— Календар. В четвер: гр.-кат. Методия; рим.-кат. Альфреда. — В п'ятницю: гр.-кат. Юліяна; рим.-кат. Йосифа Калісантия.

— Від Адміністрації. Просимо наших ВП. Передплатників, відновити передплату і вирівнати залеглості, бо на кредит не будемо посилати часописи.

— З соймових комісій. Шкільна комісія була скликана на 6-ту год. вечер вівторник, а на днєвний порядку була сирава станіславівської рускої гімназії. Засіданє відкликано, позаяк польське Коло, скликане на 4-ту год, розговорилось так, що не стає часу на шкільну комісію. Чи се не випробована політика провокація?

Руский клюб застановляв ся на вторковім засіданю над законом про рентові оселі і бюра праці, як і над справою субвенції для «Просвіти».

В аграрній комісії пос. Богачевський заповів сецесию руских послів з комісії і з палати, если би розпочато мериторичну дискусію над проектом рентових оселів.

— Концерт п. Модеста Менціньського відбуде ся вівторник дня 8. липня с. р. в сали «Народного Дому» у Львові з такою програмою: 1. часть. 1. Rozkošný: Овертура до опери «Svatojanské proudy» відиграє оркестра 80. п. п. 2. Шевченко-Лисенко: «Свято в Чигирині» сольо тенорове в супроводі фортепяну відсїпває п. Модест Менціньський. 3. L. v. Beethoven: Соната оп. 24. на фортепян і скрипку а) Allegro, б) Adagio molto espressivo виконують п-на Д. Шухевичівна і п. Ол. Бережницький. 4. Schubert: «Die Allmacht» сольо тенорове в супроводі оркестру відсїпває п. М. Менціньський. II. часть. 5. Wagner: «Pilgerchor u. Arie» з оп. «Tannhäuser» виконає оркестра. 6. Zelenki: «Romans Kirkora» сольо тенорове в супроводі фортепяну відсїпває п. М. Менціньський. 7. Vieuchtemps: «Air vagabond» сольо скрипкове в супроводі фортеп. виконає п. Бережницький. 8. Франко-Лисенко: а) «Розвійте ся з вітром, б) Шевченко-Лисенко: «Задумо дума» сольо тенорові з фортепяном відсїпває п. М. Менціньський. 9. Beethoven: Арія Фльорестана з опери «Fidelio» (Gott welch Dunkel hier) партия тенорова в супроводі оркестру відсїпває п. М. Менціньський. Акомпанїмент фортепяновий обняв п. Людкевич. Ціни місць: фотель 5 К, крісла першорядні 4 К, крісла другорядні 3 К, вступ на сально 2 К, галерія 1 К.

Білетів можна набути в «Народній Торговлі», в книгарни Ставропигійського Інститута, в товаристві «Січ», ринок ч. 10. І пов., а в дни концерту при касі. Початок точно о 8. годині вечером.

— Публичний конкурс відзначаючих ученьків музичної консерваторії відбуде ся оноді в сали «Народного Дому» і виказав гарні успіхи молодих концертантів. В сїмві відзначила ся п-на А. Огородниківна, яка відсїпвала арию Марґарети з «Фауста» милім і добре вишколеним голосом, якому можна би хіба закинути незначне дрожанє і п-на З. Гралева, у якої треба було подивляти спокій і точність у виконаню арії з «Аїди», хотий звук голосу є ще трохи придавлений. Скрипка і віолінчеля мали знаменитих виконавців в пп. Ярецькім і Пуліковскім, а зміж фортепяністок відзначили ся п-ни Ярецька і Шванда. Всім тим виконавцям конкурсова комісія признала срібні медалі, а сїпвачкам похвальні листи.

— Про угорского візитатора гр.-кат. духовенства в Америці пише Америк. «Свобода»:

З достовірного жерела дізнаємо ся про «сбор», що відбуде ся під предсідательством мадярського «візитатора» в Брукліні, отсі цікаві річи: На соборі були лиш самі духовники з Угорщини; цивілі не допустили жадного, навіть редактора «Амер. Р. Вїстника» ні. Вся бесіда підчас зборів велась по мадярски. «Наш вікарій і апостольський візитатор» о. Годобай не показав «духовникам» жадних паперів (мабуть їх і не має), не міг сказати, що властиво має тут робити, тільки на ухо мав сказати деяким, що за пару місяців сподїєсь зістати біскупом... О. Лавришина, котрий приїхав на «сбор» помімо сего, що католицький арцибіскуп Раєн з Філяндельфії радив єму не їхати, стрітив зараз на вступі «візитатор» з запитанєм, чи се правда, що Л. протестував против его «візитаторства»; Л. відповів що «нікогда». Ухвалено на зборі, щоби візитатор обїхав всі парохії, осїв в Пітсбурґ та жив з тих 200.000 дол., які приобїдали єму Мадяри річно платити. Немало загризло «візитатора» і духовників, що Високопородобний наш вікарій і апостольський «візитатор» не має жадного права до галицьких сьвященників і для того ухвалили в сїй справі писати до митрополита Шептицького.

— Др. Іван Горбачевський, професор лікарської хемії в чеськім університеті в Празі і нововибраний ректор сего університета — про що ми оноді донесли — походить з тернопільського повіта в Галичині. Степень доктора одержав на віденськім університеті, де в 1875. р. зїстав демонстратором проф. Людвика. Коли в 1883. р. отворено в чеськім університеті в Празі лікарський виділ, іменовано д-ра Горбачевського надзвичайним професором а в 1884. р. звичайним професором лікарської хемії сего університета.

— Вибух ґавів. В селі Конюшках коло Рогатина два селяне копали керницю. Один з них копав, а другий витягав глину. Ненадїйно в п'ятницю той, що копав, почув під ногами сик і шум, неначе би вибухала вода і в тїй хвилі зробило ся єму млісно, так що ледви зміг гукнути на свого товариша, аби его витягнув. На дві керниці остав ризкаль, по який спустив ся другий з копаючих. Та ледви дістав ся до 1/3 глубини, упав коміть головою в долину. На крик мужика, що стояв над керницею збігло ся більше людей, але ніхто не важив ся спустити в долину. Тоді той з копаючих, що був на горі, сїв до ведра і поїхав по свого товариша, але з тої висоти, що его попередник, випав з ведра і з глухим стоном упав до керниці, в якій без-

ЮРИЙ КМІТ.

На термін.

(Дальше).

Лїсок, 26. І. 1894.

Дорога дитино!

Я дуже зраділа Вашими листами. Вони неподібні до попередніх. Нема в них опису гіркого життя, нема давніх погроз... Мабуть поліпшило ся... А може, тепер, коли Бог дав Вам сина, житє між вами стане більш людське, може будете заходити ся, аби скорїйше перейти на парохію. Аби лише Твій муж здав конкурсний іспит. Я не видала такого дива, як між вами. Небіщик мій чоловік, а Твій тато покричав бувало, покричав і знову добре. А коли я розкричала ся, або зі слугами перемовляла ся, шапку на голову і з хати. А тут.

Рада-б я Тобі допомогти. Годі.

Придумую на різні способи... Дарма. В таку далеку сторону не схоже йти ніяка слуга відси. Не добре воно, що Ти без слуги, бо як є, так є, а все в хаті багато закрутанї; то гірше мучить, ніж яка робота. Ще тепер у зимі, а потім? Чи Ти певна свого здоров'я? А до того й роботи буде потім більше; треба в городі щось обкопати, треба щось посадити. Старай ся конче о слугу. Тепер привчила би Ти її дещо, а потім добре було би Тобі. Шануй ся, бо хто Тебе, моя дитинко, виручить? Нікого свого там не маєш, а чужий не схоче...

Дивлю ся на двір і тяжко робить ся мінї на душі. Метелиця. Студений вітер зриває сніг, підносить у гору, розмітує, хитає ним на всі боки і творить непроглядну невидь; ударає діймаючим, одностайним лоскотом у вікна й віконниці та наповняє сїмом хату. Подібно робить доля з моїм житєм. Розкидає мною, куди хоче і як хоче. На дворі повуро і в мене невесело. Я

вкладала собі инакше, гадала, що буду спокійна на старість, а всьо стало ся противно. Не було гаразду від початку, а тепер вдові з дїтьми то вже не буде. Аби бодай Твій вуйко памятав на тебе! Кілько я йому нагадувала ся. Та що з того! Записав на церков, повкладав у плєбанію, стодоли, решту позахапували Твої тітки, а мінї триста ринських, тай то аж по термінах, по судах; ще тамтого тижня мусїла я їздити в тїй справі до Роздорожа. Хай наситять ся, може їм, ще мало свого маєтку, а я прошу в Бога тільки здоров'я, бо не домагаю. Плечі й руки все болять мене — не з праці, бо щож тепер роблю такого, але здаєть ся сухоти чекають мене; спати не можу цілими ночами. Клопотів по вуха. Як знаєш, я старала ся виїхати з Ліска, та бояла ся, що здоров'я не дозволить мені. Тепер знову нова закрутанія коло мене. Вибирала ся я їхати до Тебе до Чортової Скали. Годі. Треба лагодити ся до весїля. В мясницї має

бути вінчанє Зонї з богословом Петром Луговим. До давньої моєї журри присунула ся нова в иньшій одежі. Страхаю ся, аби Зоню не стрїнула Твоя доля. Ходжу, вивітую ся, розпитую про нового зятя. Час короткий, треба спїшити ся. Одні говорять се, одні друге; одні хвалять, иньні дають свої уваги і вказівки. Я з того всього дурна. Були й такі, що казали: пошійте Зонї торби, пустїть її радше за жебраним хлїбом, ніж маєте віддати за Лугового. Адже се радикал, поганий чоловік! Я не розумію сього слова, але уявляла я собі щось дуже страшного. Промірковувала я, чи не буде се злодій? картяр? пияк? розпустник? Соромила ся питати, аби мінї пояснили докладно слово «радикал». Далі гадаю, чи не з зависти виговорюють таке люди? Придивляю ся йому, підходжу, одначе не можу нічого такого доглянути. Кажу Тобі, моя голова повна різної ріжності. Тяжко доглянути ся

наставно шуміло на дві. Третого мужика привязано вжю шнуром і так спущено на ратунки двох попередніх, але коли дістав заворот голови, витягнуто його ще живого в гору і так майже чудом видерто з пащеки смерті. Тоді вже ніхто не спускав ся до керниці, але гаком витягнуто два зимні трупи і донесено до староства про цілу подію. Секція моцній виказала, що оба селяни задусили ся газами. — В керниці показала ся вода, студена як лід, але безнастанно булькотить з шумом, неначе би кипіла. Видно, що газу добувають ся дальше з під землі в тій торфоватій околиці.

— **Осінні маневри XI** (львівського) корпусу відбудуть ся с. р. коло Станиславова. Львівська залога виїде на маневри д. 19. серпня; піхота поїде велізвицею до Галича, Сзуполя і Тисмениці, а кавалерія і артилерія поїде кінно. В околиці тих міст будуть відбуватися ся вправи в бригадах до дня 25. серпня; від 26. серпня до 4. вересня будуть вправи дивізійні межі містами: Тисмениця, Товмач і Нижнів. В днях від 4. до 7. вересня будуть вправи корпусні, почім війська повернуть до своїх осідків.

— **3 провінції.** В Тернополи на двірці машина переїхала на смерть паляча Вартоломея Мачуляка.

Коло Ряшева на березі Вислока викопано величезну кість мамута.

— **Льви в парку.** В парку в Кракові пишеся ся від кількох днів п-на Елле своїми п'ятьма гарними львами. В неділю пополудни, коли сотки публіки були в парку на проході, льви вискочили з клітки і розбрили ся по парку. Спершу звірята, під вражінєм шпирокої свободи, герцювали по огороді, не кидаючи ся на нікого. Один з львів, найбільший, прибіг до реставрації і станув перед столом, при яким сидів якийсь мущина. Оба глянули на себе око в око. Панок загінотизований поглядом величної постати короля звірять підніс ся з крісла і стояв. Лев вдивляв ся безвинно в очи свого противникова, потім приступив до него, обнюхав і неначе з омерзінєм відвернув ся і побіг в корчі. В цілім парку межі публікою настав переполох. Люде утікали з парку, мимо накликувань інсперария, аби утечею не дразнити звірят, що вибігали з корчів на доріжки парку. Аж по пів години поведо ся п-ні Елле загнати львів до клітки, звідки вибігли в наслідок не доброго замкнення дверей.

— **Іспит срілості** в реальній школі у Львові відбув ся в днях від 21. до 31. мая с. р. Свідочтво зрілості одержали: В відділі А: Ст. Арвай, Й. Біркман, Р. Бірвук (з відзн.), Л. Даймель (з відзн.), Фр. Добровский, М. Добжанський, Б. Ігнатович, А. Якубек, Р. Янеллі, Б. Йрецький, К. Коморницький, В. Крерціпрох, М. Криньський, Стефан Манастерський, Ю. Маньковский, Е. Мьяновський, Ж. Пехорекский (з відзн.), Ст. Полудневський (з відзн.), М. Пшибилковский, Й. Розенбуш, Р. Рудковский, В. Шмід, Л. Стахевич, Е. Тіль, Ст. Вікторін (з відзн.), Й. Врублевський, Т. Керський (екст), — В відділі Б: Й. Арвін, Г. Феллер, А. Гебгард Н. Ізак (з відзн.), Р. Януш, В. Юффе, Юрий Котович, Ст. Крисуский, В. Крогульський, М. Лозинський, Стефан Лукасевич, А. Марконі, Я. Маєр, В. Огородзінський, Е. Ожеховський, Б. Оварекский (з відзн.), Т. Перуц, А. Шенфельд, М. Стемплер, Г. Шеліга (з відзн.), Ж. Труханович (з відзн.), Ф. Тиский, К. Медвеский, Ч. Закшевський, К. Зелонку і Р. Ляхшмід. 4 учеників одержало поправку а двох репробовано на рік.

— **Епілог демонстрації** перед російським консулятом у Львові відіграв ся оноді перед

львівським карним трибуналом. Прокуратория обжалувала правника Льва Вайнфельда, кандидата нотаріального Стан. Кахникевича і техника Артура Романкевича за провід підчас демонстрації з дня 31. січня с. р. По розправі засуджено Вайнфельда на 7 днів арешту з заміною на 35 К гривни, а двох прочих обжалованих увільнено.

— **3 розпуки.** У Відні при улиці Валенштайна ч. 68 в ділници Брігітенау мешкали в невеличкій комнаті двоє молодих людей: Бегор Чех з жінкою. Він був токарем зеліза, а она послугачкою. Перед кількома тижнями утратили обоє службу і попали в нужду. Оноді в ночи почули мешканці тої-ж камениці якийсь немилый сопух з мешканця Бегорів. Насильно отворено двері; в кімнаті чути було душний газ, а обоє супруги лежали в смертельній агонії на ліжках. Хорих відвезено до шпиталю, де ледво чи удасть ся їх удержати при житю. На столі в їх помешканю найдено картки з видами, в яких повідомлювали своїх кривних о поповненню самоубійства з нужди.

— **Дорога забава.** В шляхоцкім клубі в Варшаві програв на днях гр. Август Потоцкий 700.000 рублів. Сю квоту виплатив сейчас щасливому противникови, але по повороті до дому хотів застрілити ся, однак слуга в послідній хвилі здержав его від самоубійства.

— **По бурі.**

Поглянь по бурі у гайок весною,
Що цвіту, пупішків тут на землі —
Кущів вітки, пташата молоді
Лежить все мертве, по тяжкім мов бою.

Зломила буря зимною рукою
Дити-пупляк цвітотий, ще у сні —
Кубелка пташі збурила дрібні,
Лишила знищене, смерть за собою...

Так з першим заводом грудь пустотіє:
Чутя багатий скарб, довіре, мрії
Все гине, мов від бурі цвіт весни.

Де духа цвила жизнь — там вид заглади...
Від заводу тяжкого й бурі-зради
О доле, ніжні серця бережи!

Ульяна Кравченко.

— **Пожар лісів.** Daily Mail доносить з С. Франціско, що в державі Вешингтоні займили ся ліси. Пожар прибрал величезні розміри. Багато поселенців враз з родинами погибли в полове. Ратункова акція добуває всіх сил, щоби спасти місто Енанелів, загрожене пожаром. Часть населеня спасла ся, пустивши ся залізничним поїздом скрізь горючі простори. Поїзд гнав цілою силою пари, та мимо того кілька осіб і тут удушило ся, а много попарило ся.

— **Напад на трамвай.** В Ризі над Балтійським морем приключали ся дуже часто нещастя задля неосторожної їзди електричних трамваїв. Послідній неділі трамвай переїхав двоє дітей, а се так обурило населеня, що кинуло ся на трамваїв вози, повибивало вікна і знищило шини в кількох місцях. Аж поліція привернула в місті спокій.

Наука, штука, література.

— **Ратунки від огню по селах!** Під таким окликом видало наше рухливе товариство «Сокіл» книжочку для ужитку сільських сторожів огневих, які основують ся за ініціативою тогож товариства. Ся книжочка є відбиткою з «Народної Часописи» як перерізка праці п. Анто

Щербовського, доконана ред. п. Кахникевичом. Книжочка відзначає ся фаховою докладністю і простою викладу. Заміщені в ній ось які розділи, з яких найліпше видно ужиточність і практичність розправки: Чи потрібні огневі сторожі по селах? На що повинна пожарна сторожа памятати передовсім? Як повинна пожарна сторожа поділити ся? Що має робити кожний відділ? Кого брати до відділу ратункового, кого до сикавничого, а кого до водного? Яких приладів потреба до гашеня огню? Яка повинна бути пожарня? Як випунити ся ратувати при огни? Що мусять знати всі пожарники? Які суть сигнали і як їх дає ся? Що мають знати члени відділу ратункового? Що мають знати члени відділу сикавничого? Як відбувають ся вправи? Як ставити драбину і виходити по ній? Як виходити на дахи? Як ставити драбину при помочи гаків? Як розбирати сикавку і укласти вужі? Як помпувати? Як складати сикавку і вужі? Як робити водний ланцух? Як відбувають ся загальні вправи? На кінці книжочки заміщена гарно викінчена ілюстрація, зображуюча різні способи ратунку при огни. Ся книжочка може вельми причинити ся для розширення організації охорони від огню і повинна знаходити ся бодай в кожній читальни по кілька примірників.

Краєвий Сойм.

Відчитано внесеня та інтерпеляції: пос. Кремпи, пос. Шаєра в справі вільної торгівлі безрогами і худобою в Галичині; пос. Вітославського в справі регуляції Прута, Черемоша, Ропи і Яєлки; пос. Старуха в справі зміни конкурентного закону.

Маршалок уділяє кількадевних урльопів трем послам.

Дальші внесеня.

Пос. Гараніх мотивує своє внесенє в справі достав для армії і різних пільг для населеня в цілі злагодження тягарів з військового обовязку; пос. кс. Вільчевич внесенє в справі піднесеня і охорони садівництва; пос. Ст. Єнджеївич обговорює справу піднесеня годівлі коний через підвищення ціни за ремонт; ректор Дзєславський мотивує внесенє з візванем до правительства, щоби законодатно управили вивлащуванє задля будови удержання електричних проводів.

Пос. Стапінський обговорює своє внесенє про виборчу реформу в напрямі загального голосованя. Се внесенє, так як і всі инші відіслано до комісії і то адміністраційної, де очевидно справа загального, безпосередного голосованя перепадає; вкінці пос. Мойса мотивував своє внесенє о заложене солянкових купелій при салинах.

По залагодженю кілька петиційних сирав, які переказано краєвому віділови та доповняючим виборі пос. Ротера до промислової комісії залагоджено дневний порядок о 1. год. пополудни. Слідуюче засіданє в п'ятницю.

чого посеред тих толків. Я навіть ходила з Зонею до нашого жидаворожбита, — Ти собі пригадуєш його? — аби вичитав з книжки, чи се подружжє буде щасливе? Жид казав, що Луговий найліпше «допасує» Зоні. І я веспокіла ся трохи. Розповідала я йому й за Твоє житє. Він дивив ся в книжку, довго роздумував, потім виїняв флящину з чорною масою. Я посилаю її Тобі. Покропиш нею простирало на ліжку Андрія, покропиш сорочку на собі, трохи даш йому до кави або гербати. Се повториш три рази. Тільки стережи ся, аби він не підглянув сього, бо могла-б ти мати біду, казав би, що чаруєш його. Може дещо допоможе.

Котрого дня буде вінчаннє і хто давати-ме шлюб — не знаємо ще. Але ми вже тепер просимо уклінно Вас прибути на се свято. Дай Боже, аби вони були щасливі. Луговий видаєть ся добрим чоловіком; за дуже поважний, похмурний, мовчаливий, трохи несміли-

вий. Його родичі — селяни. Не хочє нам сказати, кілько має довгу? «Я спускаю ся на ваше сумліннє; що призначене, говорить, для Зоні, то ви не задержите, але дасте по шлюбі». Коли він не жадає докладно гроший, отже я тепер беру з того віна й опроваджую тим дим, роблю потрібні прийнятя, а свою пенсію складаю на книжочку для Мільці. Вона так хоче конче їхати до Чортової Скали; все просить, конопидить мене, аби я обіцяла їй, що поїду з нею в літі. Але то трудно, бо вельо коштує. Дуже зле тепер виглядає. Нездорова. Вічно болить її голова, ноги ломлять. Була я в того лікаря, що то оглядав Тебе недовго по шлюбі. Та він не сказав нічого певного. Його лікарства не помагають. Треба би їхати до Львова. А тут така пильна робота.

Я розписала ся, тай забула подякувати Тобі за несподіванку.

Вельо дуже добре, а паштетова найліпша; всі ми їли, навіть була

тоді учителька Мільці й дуже смакувала собі.

Пильнуй себе й діточки, уцілуй їх від мене. Ще раз просимо Вас на весіле. Ми напишемо, котрого дня буде. Цілуємо Вас усіх сердечно — Мати.

Чортова Скала 30. IV. 1894.
Дороженькі!

Тішу ся дуже, що приїду до Мамунці. Бодай на трохи вирву ся з того пекла. У нас ані поліпшило ся, ані погіршило ся. Тяжко тай тільки. Намотась вельо, намотась, наробить саламахи, а ти слухай його теревенів. Аби святий був, мусить відчинити чоловік уста, бо инакше тарадайкав би без кінця. Деколи спиною его балаканнє, деколи знову навару такого пива... Що я тепер наговорила ся, нападькала, заки він згодив ся, що поїде до Ліска. Не хотів і не хотів, а найбільше через діти. Що то, каже, Мірцьо має доперва семей місяць; загладиш міні дитину, гроші стратиш і т. д. Я за-

явила йому рішучо, що мушу виїхати, аби засягнути лікарської поради в своїй хоробі. І він тоді згодив ся, лише припоручив доглядати дітий як ока в голові; Мірця каже там у Мами охрестити, бо від нас далеко до уніятського священика.

Знаєте, Мамо, вже третій тиждень маю слугу-Маруньку. Трохи привчила я її варити, показала їй де що при господарстві. Вона робить порядки в огороді. Ми вже посіяли росаду і цибулю; два корці картофель посаджено. Хочу ще продати веприка, бою ся, аби тут без мене що йому не стало ся, аби не запарила його. Більше не пишу, бо поговорю з Вами устно. Приїзжаю в суботу, вишліть фіру. Вичитали ми в газеті, що Луговий дістав місце таки в Ліску. Добре стало ся, буде Мамі веселіше. Здоровлю всіх і цілую руді дорогої Мамунці. До побаченя — Юлія.

(Дальше буде).

Телеграми.

Відень, 2. липня. В парламентарних кругах прикладають велику вагу до онодішньої ради коронної. Цісар мав переняти в свої руки справу угоди і старає ся, аби як найскорше прийшло до порозуміння межі правительствами: австрійським і угорським.

Відень, 2. липня. Кружить чутка, що на ондішній радї коронній оба премієри: др. Кер-

бер і Сель зложили в руки цісаря свої теки до розпорядимости на случай, если би особисті згляди перепиняли покінчене угоди.

Прага, 2. липня. Hlas Naroda доносить, що міністер судівництва, бар. Спенс Боден, який тепер перебуває на відпустці, не поверне більше на своє становище.

Лондон, 2. липня. Вечірній бюлетень про стан здоров'я короля звучить: Поліпшене замінне, апетит змагає ся, осмотрюване рани при-

носить менший біль, однак все таки мучить короля.

Мадрид, 2. липня. Кружить чутка, що міністерство подасть ся до димісії, бо король не підписав кількох рішень, предложеним ему міністерством.

Преторія, 2. липня. Бурські полонники з острова св. Олени зложили вчера присягу вірності для Англіїців.

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Найславнійша програма!

від 1. до 16. липня 1902.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) Марш. 2) Увертура. 3) Les 4 Colbergs, молоденькі артисти. 4) The Romeo, японський акт фастастичний з групою какаду. 5) Сестри Marigold, англійські співачки і тансерки. 6) Albino & Lydia, гімнастика на електричній лірі. 7) Орхестра. Реклямограф. 8) Mira-Mare-Fontaine-Feerie, серпентиновий танець серед моря водограїв. 9) Музика. 10. Nadrage, комічний червонобесідник. 11) Братя Zenary, сальонові акробати. 12. Американський біоскоп.

Що дня о 8. год. вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High-Life представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Читайте!

Читайте!

Повне видане Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
коштує лише 2 корони!

Товариство „Просвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті знаходили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. в. „ПОЕЗИЯ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських клясків, сторів 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСВІТИ“** у **Львові** (Ринок ч. 10.).

— Санітарного радника д-ра Барвіньського Водолічний заклад **Ельгерсбург** (оснований 1837). Сезон від 1. марця до кінця падолиста. 150 добірно устроєних комнат і 4 вілі з романтично положеним замком. Стація залізничі Plauze-Elgersburg-Ilmenau. Всякі водолічнічі процедури, електротерапія, масаж, лічнична гімнастика, Мічеля тучне лічене, диететичне і кліматичне лічене. Особливо надає ся сей заклад до ліченя неврастенії, гістерії, гіпохондрії, поражєня, серцевих недуг, нервової астми, жолудкових недуг, безсорности, ревматичних і гостевих недуг, недокровности, золотухи і т. п.

Ціни вельми умірковані.

1. Мешканє почавши від 1 марки (60 кр.) до 5 марок денно з прислугою.

2. Цілий харч денно 4½ марки (1. сніданє, 2. сніданє, обід (table d'hôte — 4 даня — в неділю 5) вечеря).

3. Все ліченє, всякі процедури і купелі в лікарською заплаатою і купелевою прислугою 2 марки денно. Перша конзультація числить ся окремо 10 марок).

Положенє вельми здорове і гарне серед Туринського Ліса (560 метрів над плесом моря). О великі виясненя і подрібні проспекти звертати ся треба до:

Sanitätsrath Dr. Barwiński's Wassenheil- u. Kuranstalt Bad Elgersburg im Thüringerwalde.

— Краса Рада шкільна апробувала слідуєчі виданя Руского Тов-а педагогічного на нагородилньности і до бібліотек шкіл народних:

	(брошуров.)	(оправл.)
Оповіданя для дітій	40 сот.	54 сот.
Оповіданя Катренка	40 "	54 "
Оповіданя Коцюбинського	40 "	54 "
Переклади Кримського	40 "	54 "
Дитячі оповіданя, Мамин Сибіряка	30 "	54 "
Байки Пушкіна	30 "	54 "
Оповіданє Марка Вовчка ч. I	30 "	44 "
Марта Борецка	40 "	60 "
На прічках	30 "	44 "
Народні думи, д-ра Пачовського	40 "	60 "
Казки, гр. А. Толстого	40 "	54 "
Поеми, О. Кониського	30 "	44 "
Покарана лож, комедийка	20 "	34 "
Малій сьпіванник	20 "	34 "
Серед цвітів, комедия в 2 діях	16 "	30 "
Лис Микита, Гете-Франко	1 K	1 K 30 "
Перша китичка, Ярошинської	20 сот.	
Друга китичка, Ярошинської	20 "	54 сот.
обі разом		54 сот.
Андерсен, Казки IV і V ч.	50 "	2 K 90 "
5 частий разом опр.		2 K 90 "
Для шкіл виділових апробовано:		
Дивні пригоди комаха, Сангвіна	48 сот.	75 сот.
Інститутка, М. Вовчка	40 "	60 "
Шекспір в повістках	30 "	60 "

Начерки

Олекси Кузьми
I. том

можна набувати в Ставропигійській Книгарні у Львові по ціні 2 K за гарно опр. примірник. (з почт. пересил. о 45 сот. більше).

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Кароль Гуцков.

• • • УРИЄЛЬ АКОСТА

трагедия в 5 актах, вірном переложєна з німецького

Львом Лопатинським.

Високо гуманна основа твору, пластичність драматичного представлення, як і вірність перекладу та плавність в рішє чинять сю книжку знаменитою лектурою, особливо для молодіжи.

Набути можна в Ставропигійській книгарні у Львові.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і **МОНЕТИ**

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Складайте свої ощадности в Дністрі!

Дністер

Товариство взаїмного кредиту, стоварищенє зарєстрованє з обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10. дім „Просвіти“

Дністер

приймає вкладки щадничі і опроцентує їх по 4% від ста. Стан вкладок 31. грудня 1901 900.193 K 53 с. на 1.063 книжочках.

Дністер

уділяє своїм членам позичок на векселі і скрипти за ітабуляцією або при відновідній поруці на 5½% і 1% додатку на кошти адміністрації. Силату позичок розкладає „Дністер“ догідно також до 10 літ. Членом може бути тільки член забезпечений в „Дністрі“, від огню. Уділ членський вносить 50 K, виписове 2 K. Уділи вилачені по день 31. грудня 1901: 81.169 K 37 с. Членів було: 2.006. Стан позичок: 869.245 K 4 с.

Дністер

уділяє рікрічно з чистого зиску датки на публичні добродійні рускі цілі — на церкви, бурси, школи і т. д. — До кінця року 1901 уділено 8.840 K.

Інформаций в справах позичок уділяють агенти і Дирекция.